

DUMINICA A 14-A DUPĂ RUSALII

Pilda fiului de împărat

APOSTOL. II CORINTENI 1, 21-24; 2, 1-4

Fraților, Cel ce ne întărește pe noi împreună cu voi, în Hristos, și ne-a uns pe noi este Dumnezeu, Care ne-a și pecetluit pe noi și a dat arvuna Duhului în inimile noastre. Și eu chem pe Dumnezeu mărturie asupra sufletului meu, că, din cruțare pentru voi, n-am venit încă la Corint. Nu că doar avem stăpânire peste credința voastră, dar suntem împreună-lucrători ai bucuriei voastre, de vreme ce stați tari în credință. Și am judecat în mine aceasta, să nu vin iarăși la voi cu

întristare. Căci, dacă eu vă întristez, cine este cel care să mă înveselească, dacă nu cel întristat de mine? Și v-am scris vouă aceasta, ca nu cumva la venirea mea să am întristare de la aceia care trebuie să mă bucure, fiind încredințat despre voi toți că bucuria mea este și a voastră a tuturor. Pentru că, din multă supărare și cu inima strânsă de durere, v-am scris cu multe lacrimi, nu ca să vă întristați, ci ca să cunoașteți dragostea pe care o am cu prisosință către voi.

EVANGHELIE. MATEI 22, 2-14

Zis-a Domnul pilda aceasta: Împărăția cerurilor asemănatu-s-a omului împărat care a făcut nuntă fiului său. Și a trimis pe slugile sale ca să cheme pe cei poftiți la nuntă, dar ei n-au voit să vină. Iarăși a trimis alte slugi, zicând: Spuneți celor chemați: Iată, am pregătit ospățul meu; juncii mei și cele îngrășate s-au junghiat și toate sunt gata. Veniți la nuntă! Dar ei, fără să țină seama, s-au dus, unul la țarina sa, altul la neguțătoria lui; iar ceilalți, punând mâna pe slugile lui, le-au batjocorit și le-au ucis. Auzind împăratul de acestea, s-a umplut de mânie și, trimițând oștile sale, a nimicit pe ucigașii aceia și cetățile lor i-au dat foc. Apoi a zis către slugile sale: Nunta este gata, dar cei poftiți

n-au fost vrednici. Mergeți, deci, la răspântiile drumurilor și, pe câți veți găsi, chemați-i la nuntă. Atunci, ieșind slugile acelea la drumuri, au adunat pe toți câți i-au găsit, și răi și buni, și s-a umplut casa nunții cu oaspeți. Iar Împăratul, intrând ca să privească pe oaspeți, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă și i-a zis: Prietene, cum ai intrat aici fără haină de nuntă? El însă a tăcut. Atunci împăratul a zis slugilor: Legați-l de picioare și de mâini și aruncați-l în întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților. Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși.

TĂLCUIRI

„Și ieșind slugile acelea la drumuri, au adunat pe toți câți i-au găsit, și răi și buni, și s-a umplut casa nunții cu oaspeți”.

Este Biserica lui Dumnezeu pe pământ! Este Legământul cel nou al lui Dumnezeu cu oamenii în numele Fiului Său Iisus Hristos, care adună sub aripile Sale pe toți copiii lui Dumnezeu, toate neamurile și semințiile pământului, toate limbile și stările, de la răsărit la apus și de la miazănoapte la miazăzi. Este poporul cel nou ales al lui Dumnezeu, Israelul cel nou, semin-

ția dreptului Avraam cea nouă. Vechiul Israel a fost necredincios, a luat în deșert partea lui de popor ales în istorie, și de aceea Dumnezeu a tăiat oamenii o altă brazdă de mântuire: Noul Israel. Întorcându-se de către poporul evreiesc spre păgâni, apostolii Pavel și Barnaba le-au spus celor dintâi: „Vouă se cădea să vi se grăiască mai întâi cuvântul lui Dumnezeu; dar de vreme ce îl lepădați și vă judecați pe voi nevrednici de viața veșnică, iată ne întorcem către neamuri” (Faptele 13, 46). Astfel, precum începuse și se împlinise prin

Moise și prin profeți vechea alegere, a început prin apostoli și urmașii lor o nouă alegere, o nouă istorie, o nouă mântuire.

Biserica lui Dumnezeu s-a umplut cu buni și cu răi, pentru că și unii și alții au fost chemați. Biserica Vechiului Testament împărțea lumea în iudei și ne-iudei. Biserica Noului Testament o împarte în buni și în răi. Și unii și alții, așadar, sunt chemați, dar nu toți cei ce intră prin Botez în

Biserică se vor mântui. Milostivul Dumnezeu își dezvăluie îndelunga-răbdare în Biserica Noului Testament, precum și în cel Vechi și-o arătase. Stăpânul cel înțelept le spune lucrătorilor să nu smulgă îndată neghina din holdă, ci s-o lase să crească laolaltă cu grâul până la seceriș. Și peștii buni și cei răi se prind în năvodul cel mare al Bisericii, dar numai după ce se aduc la mal se aleg cei buni de cei răi. La porunca împărătească Evangelistul Luca mai adaugă un cuvânt: „Ieși îndată în piețele și ulițele cetății, și pe săraci, și pe neputincioși, și pe orbi, și pe șchiopi adu-i aici”. Iudeii vor fi socotit a fi aceasta o buna zugrăvire a tuturor neamurilor de pe pământ înafară de dâșii. De fapt, toate popoarele și semințiile pământului erau în acea stare până când au cunoscut pe Hristos și au stat la masa Lui cea îmbelșugată cu toate darurile pe care le-a dat, și încă le mai dă lumii. Toți suntem săraci fără Hristos, toți suntem orbi, ologi, nevolnici. Numai El, Domnul, poate să ne înavuțască cu bogățiile Lui cele nemincinoase, să ne vindece de neputințele noastre, să îndrepte mâinile noastre spre fapta cea bună și picioarele noastre în calea cea dreaptă. Numai El poate să ne deschidă ochii inimii și să ne dea vederea vieții ce ne așteaptă, darul de nuntă, zestrea de bucurie fără sfârșit.

„Iar intrând împăratul ca să privească pe oaspeți, a văzut acolo un om care nu era îmbrăcat în haină de nuntă și i-a zis: prietene, cum a intrat aici fără haină de nuntă? El însă a tăcut”.

Nunta fiului de împărat

Ce este această haină de nuntă? Haina de nuntă a sufletului este, mai întâi de toate, neprihănirea. Scrie Apostolul Pavel credincioșilor: „V-am logodit unui singur părbat, ca să vă înfățișez lui Hristos fecioară neprihănită (II Corinteni 11, 2). Curăția, neprihănirea feciorelnică, e straiul de temele al sufletului. Apostolul le arată mai departe credincioșilor ce anume trebuie să poarte pe deasupra acestuia: „Îmbrăcați-vă

dar... cu milostvirile îndurării, cu bunătate, cu smerenie, cu blândețe, cu îndelungă-răbdare... Iar peste toate acestea, îmbrăcați-vă întru dragoste, care este legătura desăvârșirii” (Coloseni 3, 12,14). Iată veșmântul de nuntă al sufletului încununat cu Hristos Cel fără de moarte.

Între toate fapturile omenești, desăvârșirea neprihănirii a fost întruchipată de preasfânta, preacurata și preanvinovata Fecioară, Maica lui Dumnezeu, care a dat

trup din trupul său Domnului și Mântuitorului nostru. Niciunul din noi nu-L poate purta pe Hristos fără o mare curăție a inimii, fără ca inima să-i fie neîmpărțită, dăruită întregă lui Hristos. Precum o fecioară curată are o singura iubire: pentru alesul ei, așa și inima care înțelege calea mântuirii are o singură iubire: pentru Domnul. Aceasta este haina ei de nuntă, țesută din aur curat. Neprihănirea și dragostea rodesc întru toate celelalte virtuți, pomenite sau nu de Apostol, și mai cu seamă în fapte bune. Faptele bune sunt giuvaerurile care împodobesc haina purității, straiul de aur al dragostei.

Sfântul Macarie, în scrierea sa Despre Dragoste, capitolul 15, spune: „Prin straiul de nuntă înțelegem harul Sfântului Duh. Cine nu-i vrednic să se înveșmânte într-acesta nu poate fi părtaș cereștii cununii, ospățului duhovnicesc de nuntă.”

Intrând să-și vadă oaspeții, împăratul a zărit pe unul care nu avea haină de nuntă. „Prietene”, i-a spus împăratul. De ce? Întâi, ca să arate cât preț pune pe om; apoi, pentru că El, Dumnezeu, este cu adevărat

Prietenul fiecărui om câtă vreme omul nu se leapădă prin nevrednicie de prietenia Lui. „Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc” (Ioan 15, 14), a spus Domnul apostolilor Săi. O, negrăită îngăduință și bunăvoință a lui Dumnezeu! Atotputernicul zdiditor, Domnul a toată lumea, îi numește pe oamenii cei slabi prieteni ai Săi! Dar numai dacă împlinesc poruncile Lui. Acest oaspete fără haină de nuntă călcase voia lui Dumnezeu, căci altminteri ar fi fost înveșmântat cum se cuvine. De ce atunci îl mai numește Dumnezeu „prietene”? Pentru că, fiind botezat, e ca unul dintre cei credincioși, se numără în rândul acestora. Numindu-l: „prietene”, Împăratul îl muștră că a fost necredincios prieteniei Sale. Pentru că nu Dumnezeu i-a fost necredincios lui, ci el lui Dumnezeu. El însă a tăcut. Ce să fi răspuns? Că n-a avut mijloace să-și cumpere? Că nu cunoaște croitoria? Ar fi fost în zadar. În Hristos, Dumnezeu a înzestrat fiecare oaspete cu haină de nuntă. Nu era nevoie decât ca omul să-și scoata haina cea veche, murdară de păcate, și să îmbrace haina mântuirii, haina țesută cu aur, haina de nuntă. Dar, pentru că nu a făcut acest lucru, a rămas fără cuvânt.

Atunci împăratul a zis slugilor: legați-l de picioare și de mâini și aruncați-l în întunericul cel mai din afară. Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților”. Dar acela își legase singur mâinile prin păcat, picioarele prin umblarea în calea nedreptății și, în viață încă fiind, alesese întunericul în locul luminii, plânsul și scrâșnirea dinților în locul veșnicei bucurii. Singur se osândise, iar Dumnezeu n-a făcut altceva decât să rostească judecata cea dreaptă. Nelegiuitul este prins în lațurile fărădelegilor lui (Pilde 5, 22). Prins și legat de păcatele sale, păcătosul nu va avea cum să scape în lumea cealaltă. Legarea mâinilor și a picioarelor arată că acolo nu mai e loc de căință și că omul nu mai poate face nimic pentru mântuirea lui. Nu mai poate intra în Împărăție.

Și Domnul termină marea pildă profetică spunând: „Căci mulți sunt chemați, dar puțini aleși”. Cuvântul acesta e și pentru iudei și pentru creștini. Puțini au fost aleși dintre iudei, și puțini sunt dintre creștini. Noi toți cei botezați suntem poftiți la masa împăratească, dar numai Dumnezeu singur știe cine sunt aleșii. Vai celor dintre noi cărora Dumnezeu le va spune în priveliștea a toți îngerii și sfinții: „Prietene, cum ai intrat aici fără haină de nuntă?” O, ce rușine, ce rușine fără scăpare! Ce ruină, ce ruină fără îndreptare!

Cu adevărat Dumnezeu ne spune nouă aceste cuvinte acum, de câte ori ne apropiem de sfântul altar ca să primim Împărtășania și să ne unim în duh cu Hristos: Prietene, cum ai intrat aici fără haină de nuntă? Să ascultăm cu inima și cu conștiința când ne apropiem de sfântul potir și vom auzi această întrebare, această muștrare. O, să nu aducă după ele aceste cuvinte plânsul și scrâșnirea dinților cea din întunericul cel de pe urmă care se așterne când Dumnezeu ni le va fi spus pentru ultima oară! Cine poate să știe dacă nu cumva Dumnezeu ne-a spus stăzi cuvintele acestea pentru ultima oară în viața pământească? Cine poate ști dacă sufletul său nu se va găsi chiar în noaptea aceasta în strălucita adunare cerească de la masa Împăratului, îmbrăcat în haina murdară a păcatului? Cine dintre muritori poate cunoaște dacă ziua de astăzi nu va fi pentru el hotărâtoare în veșnicie? Celor doi tâlhari de pe cruce le-au fost de-ajuns câteva clipe. Unul a irosit aceste clipe și s-a dus în întunericul cel mai din afară, iar celalalt le-a folosit; s-a căit, L-a mărturisit pe Fiul lui Dumnezeu și s-a rugat pentru mântuire: „Pomeniște-mă când vei veni întru împărăția Ta” (Luca 73, 42). Atunci a căzut de pe sufletul lui veșmântul cel vechi și s-a îmbrăcat în haină de nuntă. Tălharul care s-a căit s-a înfățișat la masa împăratului cu vrednicie de ales.

Să nu amânăm dar nici o clipă pocăința, pentru că fiecare clipă care trece poate să fie ultima în care suntem printre locuitorii acestui pământ. Să ne spălăm și să ne curățim sufletele măcar tot atât pe cât ne spălăm și ne curățim trupurile, care vor fi mâine hrană viermilor. Să le curățăm prin lacrimi și căință, să le spălăm cu post și rugăciune, să le îmbrăcăm în haine țesute din dragoste și neprihănire, împodobite cu toată fapta cea bună și mai ales cu iertare și milă. Să facem puținul pe care îl cere Dumnezeu de la noi, iar El va face restul.

Când un copil plânge pentru că s-a murdărit, mama îl spală, îl curăță și-l schimbă. O, cu cât mai milostiv este Tatăl nostru cel din ceruri decât oricare mamă de pe pământ! Cu adevărat, fiecare om are sufletul atât de murdar că niciodată n-ar putea, prin a sa strădanie, să-l curețe și să-l facă vrednic de-a sta înaintea lui Dumnezeu. Dar fiecare să-și dea seama cât este de întinat; să-i pară rău din toată inima; să facă puținul ce i se cere; și, ceea ce-i lucrul de căpetenie, să ceară plângând de la Dumnezeu să fie curățit cu foc și cu duh. Dumnezeu așteaptă plânsul copiilor Lui

cu haina de nuntă pregătită în mâinile Sale; așteaptă să-i curățească, să-i spele, să-i lumineze, să-i ungă cu miresme și să-i înveșmânte pe toți cei ce-L cheamă. Slavă Dumnezeului nostru cel atotmilostiv! Slavă creșterului Mire al inimilor noastre, Domnul Iisus Hristos, împreună cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, Treimea cea

deoființă și nedespărțită, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Sfântul Nicolae Velimirovici,
fragment din Predica la Duminica a 14-a după Rusalii,
în vol. Predici, Ediția a 2-a,
Editura Ileana, București, p. 139-149.

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

Cuvânt către cei ce în fiecare zi păcătuiesc și în fiecare zi se pocăiesc

“Până când, o, prietene, fiind stăpânit de vrăjmașul, plăcerea lui o săvârșești? Până când, iubitele, slujești patimilor trupești, celor aducătoare de moarte? Primește sfatul meu, că te face pe tine viu și, curățindu-ți sufletul tău împreună cu trupul, apropie-te de Mântuitorul, Cel ce te vindecă pe tine, Care primește pe toți cei ce se pocăiesc. Mântuire îți va fi ție dacă, deșteptându-te, nu te vei lenevi a veni la Dânsul. Că, dacă în unele zile greșești, iar în altele iarăși zidești, dacă pierzi, risipești și iarăși aduni, apoi asemenea ești cu copiii. Cel ce singur se împiedică de o piatră, se poticnește și cade și, dacă face a doua oară așa, acela este orb și fără minte. Deci, aceasta să o ai în inima ta și aleargă la pocăință cu osârdie și roagă-L pe Cel ce te-a zidit pe tine. Fii smerit și umil, flămând și în suspine pătîmind durerea, pentru cele trecute păzindu-te și luând aminte la cele de aici înainte ale vieții tale.

Că așa, oarecând și Zaheu vameșul s-a mântuit, așa iarăși și Matei, rob al lui Hristos s-a arătat. La fel și desfrânata, căzând la picioarele Mântuitorului, și-a dezlegat împletiturile părului și i-a șters picioarele cu părul capului și așa a ieșit din groapa patimilor. Așa și tu, pleacă-ți grumazul pe genunchi și te arată umil, și cu aceasta te vei mântui. Vezi cetatea Sodomei și a Gomorei, a neamului celui nesupus și spurcat. Fugi de acel neam necurat, asupra căruia Dumnezeu a plouat cu foc și pucioasă și a ars toată cetatea lor. Vezi limpezirea cetății Ninive și înflorirea ei cea frumoasă. Că ea fusese plină de păcate și de răutăți, încât poruncise Domnul ca să o piardă, dar după ce a văzut pe niniviteni în saci și în cenușă umblând, în foamete și în sete pedepsindu-se, tremurând și de frică cuprinzându-se, din toate părțile în plângere, unul pe altul tânguindu-se, cei slobozi, cei robiți, cei bogați, săracii,

stăpânii și dregătorii, bătrânii și tinerii, împreună cu pruncii, S-a milostivit spre ei, i-a miluit și i-a mântuit. Judecata, pe care o poruncise Domnul ca să o ia ei, a schimbat-o. Și așa, din cei păcătoși, pe cei nesupuși îi muncește, iar pe cei ascultători nu-i lasă să piară fără cruțare.

Sârguiește-te, deci, ca să te pocăiești și te vei mântui. Gata este Dumnezeu spre milă și spre vindecare, grabnic spre ajutor, osârdnic spre izbăvire, celor ce cer le dă și celor ce bat le deschide, celui ce se roagă îi dă iertare, tinde daruri celui ce-i trebuie și nu le cruță pentru acela ce caută, nu respinge pe cei căzuți, ci

Sfântul Cuvios Efreim Sirul (28 ianuarie)

spre mântuire îi trage. Dăruiește dezlegare celor ce cer, ceartă pe cei ce nu ascultă.

Poticnitu-te-ai, deșteaptă-te; ai căzut, scoală-te; roagă-te și cere; cazii, năzuiește, caută pe Cel ce voiește să te mântuiască, trezește-te, ca să nu cazii iarăși, iar de vei și cădea, să te scoli din nou. Doborât fiind, îndreptează-te, iar de ai greșit, întoarce-te. Iar după ce te-ai vindecat, poartă-te sănătos totdeauna, și dacă te-ai mântuit, ferește-te de boala de care ai fost biruit, ca să nu te ardă focul pe care abia l-ai stins. Să nu cazii în spurcăciunea din care te-ai ridicat. Să nu te asemeni porcilor, care se bucură de spurcăciune. Să nu te asemeni câinilor, care își mănâncă murdăriile. Că nimeni, punându-și mâinile pe plug și căutând înapoi, nu va fi

îndreptat în Împărăția cerurilor. Nimeni, după ce se spală și iarăși aleargă la spurcăciune, nu se face curat.

Unul este Hristos, una credința, unul este darul, una este Patima, una Moartea, una Învierea. Și nu se cade Celui ce S-a junghiat, iarăși să se mai jertfească, nici altă izbăvire să se mai facă pentru tine. Slobozitu-te-ai, apoi nu te mai face rob prin voia ta. Spălatu-te-ai, nu te mai spurca iarăși. Peste fire, în păcate aflându-te, să nu deznădăjduiești nicidecum, fără numai să te pocăiești și te vei mântui. Întru Iisus Hristos, Domnul nostru, a Căruia este slava, acum și pururea și în vecii vecilor! Amin”.

Sfântul Efrem Sirul,
fragment din Cele șapte plânsuri,
Editura Bizantină, București.

GÂNDUL ZILEI

„Nu-ți cruța inima când este vorba de rugăciune; scoate inima de sub împătimirile care o acoperă ca o coajă și înalț-o spre Dumnezeu, și lumineaz-o cu înțelegerea limpede, fiindcă în ea este întuneric, iar în acest întuneric sunt lighioane cărora nu este număr. La rugăciune să lovești drept în inima păcătoasă, în neajunsurile ei care sunt deosebit de strigătoare la cer și nesuferite, să le storci din ea, ca să zic așa; nu te cruța; varsă pentru ele lacrimi – o să iasă odată cu lacrimile. Iar dacă-ți vei cruța inima, dacă nu te vei atinge de ea, toată mizeria așa o să și rămână, și rugăciunea nu-ți va aduce nici un folos”.

SFÂNTUL IOAN DE KRONSTADT

